

Aktivní **elegán**

Přisednutí mu dalo jméno

S rozvojem palných zbraní, využívaných i pro individuální lov, současně probíhal vývoj nového typu loveckého psa – ohaře. V Anglii dal základ pro nové plemeno anglický špringršpaněl a údajně i starošpanělský pointer – perdiguer. Nejstarší zmínka o setrech se v historických pramenech datuje k roku 1485. Píše se zde o psech se zvláštním způsobem lovu, než doposud měla jiná plemena využívaná šlechtou. Tou zvláštností je značení pachu zvěře strnulým přisednutím, odkud pochází i původ jejich jména „to set“ – setter.

Spojení krásy a výkonu

V průběhu 16. a 17. století se však stále mluví o setting spaniel. Největší rozvoj anglického setra však zaznamenáváme až po roce 1825, kdy se jejich chovu významně věnuje Edward Laverack. Na jeho genealogické linie pak navazuje i R. L.

Purcell Llewelin. Zde je třeba upřesnit, že Laverackovi jedinci byli velice úspěšní na výstavách, kdežto Llewelinovi psi byli šlechtěni pro zkoušky z výkonu, zejména pro tehdy oblíbené Field Trails, pořádané v Anglii od roku 1865. Sami Angličané uznávají, že úsilím obou chovatelů vzniklo spojení krásy a výkonu na takovém základě, že na něm mohou stavět další generace do dnes.

Typické je „skvrnění“

Na Britských ostrovech se po staletí nazpět formovala bok po boku čtyři navzájem si podobná

plemena se stejným základem jména – setr. V Irsku to byli irský červený a červenobílý setr, ve Skotsku gordonsetr a v Anglii samozřejmě setr anglický. Hlavním, na pohled markantním, rozdílem je jejich typické zbarvení.

Základní barvou srsti pro anglického setra je bílá v kombinaci dalších barev. Standard FCI pak hovoří o tzv. blue belton – černobílé, orange belton – oranžovobílé, lemon belton – žlutobílé, liver belton – jätrově hnědobílé nebo tricolor – trikolorní. Poslední jmenovaná je buď černobílá s pálením, nebo hnědobílá s pálením. Dává se přednost

Jeho cval je vždy krásný, neboť jeho základem je harmonie pohybu, nikoli rychlost.

popisek popisek popisek popisek popisek popisek popisek popisek popisek popisek popisek popisek

rovnoměrnému rozmístění barevných skvrn nad velkými plotnami. „Belton“ je speciální termín, používaný pro označení skvrnění, které je charakteristické pro anglického setra. Belton je vesnice v Northumberlandu a tento termín byl prvně použit v knize o anglických setrech od významného chovatele Edwarda Laweracka.

Kočičí plížení ke zvěři

Jak již bylo zmíněno, anglický setr se šlechtil zejména pro své charakteristické vlastnosti využívané pro individuální lov. To znamená, že pes spolupracuje s jedním lovcem s puškou, kdy mu vyhledá v zadaném terénu zvěř, vystaví ji typickým způsobem a na povel vůdce postoupí ve směru pachu a onu zvěř vyplaší z jeho úkrytu. Vypracuje tak vůdci loveckou příležitost, která bývá zakončena střelbou a dohledávkou uloveného kusu. Zcela konkrétní je pracovní standard: „Pracovní styl anglického setra je plnohodnotný lovecký styl, jak to prozrazuje specifický pohyb nízko při zemi a kočičí plížení ke zvěři. Jeho cval je vždy krásný, neboť jeho základem je harmonie pohybu, nikoli rychlost. Pohyb je charakteristický nesením hlavy, která je vždy nesena na nataženém krku ve výši prodloužené horní linie hřbetu a beder. Tato linie je v pohybu vodorovná a zdá se téměř nehybná. V lovecké akci je jeho pohyb velmi variabilní, což mu umožňuje snadné a okamžité reakce na vyzařování pachů a snadnou změnu směru akce. Jakmile se dostane do zóny pachu, zachytí vítr

a okamžitě, co nejpříjemji směřuje ke zvěři, avšak obezřetně a opatrně. Veškeré jeho svalstvo se napne na základě nervového podnětu, souvisejícího s pachem a dojde ke strnulému vystavení, nebo, není-li pach prokazatelný, okamžitě pokračuje

Pokud bychom po setrovi požadovali roli hlídače, budeme zklamáni – je to pes vítací!

popisek popisek popisek popisek popisek popisek popisek popisek popisek popisek popisek popisek

v hledání. Cval musí být lehký a snadný, nesmí být patrné, že pes vynakládá k pohybu sílu. Setr připomíná spíše zmiji, která se plazí před vašimi očima, než klokana, který poskakuje po planině.“

Doménou je pole

Setr je považován za specialistu na polní práci a zejména na vyhledávání zvěře pernaté. Získal si tak své příznivce mezi myslivci, sokolníky a „soutěživými“ lovci, kde všichni jmenovaní staví na vrozených vlastnostech tohoto plemene. Svědčí o tom i fakt, že úřadujícím mistrem světa v lovu s ohaří je právě anglický setr Fino (zdůrazňuji, že z českého chovu Vis Tranquilla paní Vladky Dvořákové) a navíc česká národní reprezentace na tomto mistrovství byla složena výhradně z anglických setrů. Na této soutěži získal náš tým nádherné zlaté místo! (reportáž jste mohli najít v č. 1/2011) Přes tyto konkrétní hmatatelné pří-

klady, že je setr výborný pomocník při praktickém lovu, jeho procentuální zastoupení mezi všemi loveckými plemeny není vůbec vysoké. Důvody, proč tomu tak je, souvisí s péčí o jeho dlouhou srst a možná o něco složitější cvičitelností.

Náročný výcvik se vrátí

Angličan, jak se mu lidově říká, má nálepku těžkého plemene pro výcvik, i přes to ho vcelku často vidáme nejen na zkouškách polních, ale i vodních, lesních a všestranných. Má tedy široké uplatnění při výkonu práva myslivosti, pouze potřebuje citlivý, zato ale důsledný styl výcviku. Je to tvrdohlavý, velice přemýšlivý a vysoce inteligentní pes, který díky tomu vyžaduje individuální přístup, a dovolím si tvrdit, že ne každý vůdce dokáže se setrem pracovat. Veškerou péči a pílí ale zpětně navrátí mnohanásobně a to s ohromnou chutí se zavděčit svému pánovi.

Jelikož je setr velice atletické plemeno, bývá vybírán jako partner sportovně založených lidí při dogtrekkingu, agility, tanci se psem atp. Jeho klidná a vyrovnaná povaha je zase vítána v canisterapeutických centrech, kdy tito psi aktivně pomáhají při léčbě dětí i dospělých. Obecně lze

konstatovat, že je to velice přizpůsobivý, spolehlivý a přítulný rodinný pes, ale majitel musí mít vždy na zřeteli, že jeho lovecká krev mu od prapůvodu koluje v žilách, a že jeho zájem o zvěř je třeba dostat mezi určité mantinely.

Elegán s krotkou povahou

Je naprosto zřejmé, že pro nadprůměrně elegantní vzhled je anglický setr hojně předváděn na výstavách psů všech typů. Ve skupině ohařů pak často obsazuje místa nejvyšší v hodnocení krásy. Navíc je naprosto nekonfliktní k ostatním psům a rád bývá středem pozornosti, takže se ve výstavním kruhu bezproblémově předvádí i pod vedením dítěte. Tímto angličana zhlédneme i v závěrečných soutěžích juniorhandlingu. Ovšem musím zmínit, že pokud chceme setra přihlásit na výstavu, je nutná zvýšená péče o jeho srst a přibližně dva týdny před datem výstavy

popisek popisek popisek popisek popisek popisek popisek popisek popisek popisek

doporučený výstavní sestřih. Osobně bych nepodceňovala tuto přípravu, neboť se nejedná o složitý úkon, který pejskovi jen zvýrazní jeho aristokratický vzhled. Není pak nic smutnějšího, když v kruhu běhá krásný představitel svého plemene, ale pro jeho zanedbanou přípravu mu rozhodčí nemůže zadat titul.

Aktivní až do stáří

Setr obecně netrpí žádnými závažnými chorobami spojenými s jeho morfologií či anatomií, a proto se dožívá 12 – 15 let aktivního života.

Je samozřejmostí, že musíme být na pozoru před běžnými psími problémy, asi jako každé jiné plemeno. Chovatelské kluby, které jsou dva v České republice, i přesto nastavují takové podmínky, aby se do chovu dostali jen zdraví kvalitní jedinci. Kontrolují se výsledky dysplazie kyčelního kloubu a dále pak plnochrupost, skus a barva oka. Na zvážení by ovšem bylo i vyšetření na vrozenou hluchotu, kterou někteří chovatelé dávají u svých zvířat pro jistotu přezkoumat. Při výběru štěněte bych rozhodně zaměřila svoji pozornost na výsledky zdravotních vyšetření a následně na hodnocení obou rodičů na zkouškách z výkonu, protože jen zdravý a psychicky vyrovnaný pes zvládne na těchto zkouškách uspět.

Hlídač z něho nebude

Péče o srst angličana bývá logicky vyšší než u krátkosrstých plemen, ale právě jeho husté dlouhé osrstění ho chrání před povětrnostními podmínkami a různými nástrahami v terénu. Pokud chceme mít psiho kolegu sportovce či lovce, kterému nevadí voda, zima, déšť, ostrá tráva, trny atp., je to právě setr, který je proti tomu uzpůsoben. Ustájení setra záleží na podmínkách, které mu majitel má možnost nabídnout. Je naprosto bezproblémový v interiéru bytu či domu, kde respektuje jemu vyhrazené místo, ale nepohrdá ani

popisek popisek popisek popisek popisek popisek popisek popisek popisek popisek

čistým kotcem se zateplenou boudou. Každopádně miluje volný pohyb po zahradě, kde zvědavě sleduje dění kolem. Co je významnou výhodou setra, že je spíše němý, takže neštěká bezdůvodně a neruší tím nevrle sousedy. Zároveň pokud bychom po setrovi požadovali roli hlídače, budeme zklamáni – je to pes vítací!

Anglický setr je elegantní věrný společník, který jelikož je vysoce přizpůsobivý a učenlivý, rád přijímá každou nabízenou aktivitu od svého pána. Miluje pohyb a nechce být sám. Kdo si anglického setra pořídí a pozná jeho duši, je to láska na celý život.

Ing. Jana Votrubová ■

Foto: autorka

inzerce

Anglický setr na fotografii – soutěž o tříměsíční předplatné

Redakce časopisu Pes přítel člověka pro vás připravila další soutěž, ve které můžete získat tři tříměsíční předplatné. Vybrat si bude možné z několika titulů našeho nakladatelství – Pes přítel člověka, Střelecká revue, Praktik a Méda Pusík.

Stačí zaslat vlastní nezmenšené fotografie plemene spolu se svým celým jménem a poštovní adresou na e-mail: soutez@pespritelcloveka.cz do 20. 6. 2011. Jména tří výherců následně zveřejníme na webových stránkách www.pespritelcloveka.cz a v čísle 7/2011. Se zasláním fotografií dáváte automaticky souhlas redakci k jejich zveřejnění v kterémkoliv čísle časopisu Pes přítel člověka nebo na www.pespritelcloveka.cz bez nároku na honorář.

